

Jaarverslag

Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2025

Publieke dienstverlening

Samenvatting

Voor u ligt het jaarverslag Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) 2025. Vanuit onze wettelijke verantwoordelijkheden op het terrein van natuur, milieu en water zetten wij ons in voor een veilige, schone en aantrekkelijke leefomgeving in Overijssel. In deze samenvatting beschrijven wij de belangrijkste werkzaamheden en ontwikkelingen van het afgelopen jaar.

Milieu

Binnen het milieudomein voeren wij VTH-taken uit bij afvalverwerkende bedrijven, industriële activiteiten en de meest risicovolle bedrijven. De uitvoering hiervan ligt bij de Omgevingsdienst Twente (ODT), Omgevingsdienst IJsselland (OD-IJsselland) en de Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM). Een overzicht van alle provinciale VTH-taken en ontwikkelingen bij de omgevingsdiensten is opgenomen in de bijlagen. Een jaar na het Rekenkameronderzoek energiebesparings- en informatieplicht hebben GS aan PS toegezegd om terugkoppeling over de resultaten te geven. Deze zijn opgenomen in het verslag.

Op het gebied van ontgrondingen constateerden wij opnieuw illegale ontgrondingen in het buitengebied, waarbij landschappelijke elementen zoals houtwallen verdwijnen. Om de bekendheid met de regels te vergroten, hebben wij in 2025 een publiekscampagne ontwikkeld die begin 2026 in samenwerking met de branchevereniging van loonwerkers wordt uitgerold.

Natuur

Wij zien toe op de naleving van natuurregels binnen de 24 Natura 2000-gebieden in Overijssel en op de bescherming van flora- en faunasoorten en houtopstanden.

Het behoud van houtopstanden was in 2025 een belangrijk aandachtspunt. Binnen het toezicht zijn 92 illegale kapzaken opgespoord en afgehandeld. Daarnaast is een inhaalslag gemaakt bij het toezicht op herplantverplichtingen. In dat kader zijn 454 herplantcontroles uitgevoerd.

Verder stond 2025 in het teken van het afronden van de gesprekken met de PAS-melders. Deze gesprekken werden als constructief ervaren. Het team vergunningverlening werkte hierbij samen met zaakbegeleiders van het Rijk.

Strafrecht

De strafrechtelijke aanpak van natuurdelicten speelde in 2025 een belangrijke rol, met name bij zwaardere overtredingen. Er is sprake van een toename van ernstige en vaak opzettelijke schendingen van de natuurwetgeving, waarbij economisch gewin ten koste gaat van beschermde soorten en Natura 2000-gebieden.

De provinciale boa's vervulden hierbij een steeds actievare rol. Zij waren betrokken bij onder meer stroperijzaken, vergiftigingen, illegale vangmiddelen en illegale kap en ondersteunden collega-toezichthouders bij controles. In 2025 zijn door de provinciale boa's negen strafzaken aangeboden aan het Functioneel Parket en circa 70 combibonnen uitgeschreven voor kleinere overtredingen. Binnen het bredere samenwerkingsverband zijn in de provincie ruim 7.000 overtredingen geconstateerd, wat heeft geleid tot ruim 500 processen-verbaal.

Water

Water is een belangrijk thema in het coalitieakkoord. Binnen het KRW-impulsprogramma is onderzocht waar via vergunningverlening, toezicht en handhaving aanvullende winst te behalen is. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen indirecte lozingen en de bescherming van grondwater.

Indirecte lozingen

Indirecte lozingen van bedrijven op de riolering verdienen aandacht omdat stoffen via de afvalwaterketen uiteindelijk in het watersysteem terechtkomen. Met de omgevingsdiensten zijn afspraken gemaakt om vergunningen voor indirecte lozingen te actualiseren. Ter ondersteuning hiervan is een projectleider aangesteld die de uitvoering coördineert.

Grondwater

De provincie heeft de taak het grondwater in Overijssel te beschermen, met als doel het veiligstellen van voldoende schoon drinkwater. In 2025 is ingezet op toezicht, monitoring en handhaving in grondwaterbeschermingsgebieden. Daarnaast was er aandacht voor het spanningsveld tussen de leveringsplicht van drinkwaterbedrijven en vergunde onttrekkingslimieten. Op locaties waar onttrekkingen de grenswaarden benaderen of overschrijden is risicogericht toezicht gehouden. Daarbij is ook gekeken of bestaande limieten nog aansluiten bij actuele hydrologische inzichten. Met name de locaties Hammerfliet en Archemerberg vragen hierbij extra aandacht.

Zwemwater

De provincie heeft een wettelijke taak in het toezicht op circa 220 zwembaden en 45 zwemplassen in Overijssel om de veiligheid en gezondheid van bezoekers te waarborgen.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn nieuwe waterkwaliteitsnormen voor zwembaden van kracht geworden. In de praktijk blijkt dat het voor veel zwembaden lastig is om aan deze normen te voldoen. Daarom is in 2025 een landelijke expertgroep ingesteld. Overijssel heeft hier een substantiële bijdrage aan geleverd. Dit traject heeft geleid tot een bestuurlijk advies over de toepassing van de nieuwe normen.

Voor zwemplassen zijn met de Omgevingswet eveneens nieuwe regels voor veiligheid en hygiëne ingevoerd. Om houders van zwemplassen hierover te informeren, is in maart 2025 een zwemwaterdag georganiseerd. De inzichten uit deze bijeenkomst worden verwerkt in aanpassingen van de Omgevingsverordening die naar verwachting in 2026 worden vastgesteld.

Inhoud

1

Inleiding

2

VTH-werkzaamheden
2025

3

Projecten

4

Kwaliteitsdoelen en
-criteria

Bijlagen

1. Inleiding

In dit jaarverslag beschrijven we wat we in 2025 op gebied van vergunningen, toezicht en handhaving (hierna VTH-taken) hebben uitgevoerd. In de bijlagen hebben wij jaarverslagen van de omgevingsdiensten Twente, IJsselland en Groene Metropool opgenomen, die onze milieu-VTH-taken uitvoeren. De terugblik in dit jaarverslag is ook gebruikt bij het opstellen van het Jaarprogramma VTH 2026.

1.1 VTH beleidsplan, doelen en prioriteiten

Dit jaarprogramma maakt deel uit van de beleidscyclus zoals wettelijk voorgeschreven. Wij werken volgens het model dat bekendstaat als de 'Big-8', een structuur die zorgt voor een logische samenhang tussen strategische en uitvoerende processen.

Ons beleidsplan bevat per aandachtsgebied een probleemanalyse, waarop de beleidsdoelen voor de beleidsperiode zijn gebaseerd. Beleidsdoelen zijn gekoppeld aan indicatoren met streefwaarden, zodat de voortgang gemonitord kan worden. Jaarlijks wordt dit door vertaald naar een jaarprogramma. De voortgang en resultaten daarvan worden verantwoord via het jaarverslag.

1.2 Ontwikkelingen in 2025

Nieuwe risico-analyse voor toezicht

Met inzet van expertgroepen, bestaande uit toezichthouders, vergunningverleners en beleidsmedewerkers, hebben wij de risico's binnen ons toezichtwerk opnieuw beoordeeld. Deze risicoanalyse wordt in 2026, gelijktijdig met de actualisatie van ons beleidsplan, formeel vastgesteld.

De expertgroepen hebben waardevolle inhoudelijke input geleverd op ons werk. Deze input is vertaald naar concrete acties, die zijn opgenomen in het VTH-Jaarprogramma 2025. In 2025 hebben wij al gewerkt op basis van deze nieuwe risicoanalyse.

In de praktijk merken wij dat deze aanpak werkt. We maken scherpere keuzes en zetten onze inzet daar in waar het effect het grootst is. Hierdoor versterken wij niet alleen de kwaliteit van ons toezicht, maar dragen wij ook zichtbaar bij aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. Deze nieuwe risicoanalyse vormt daarmee geen papieren exercitie, maar een stevige basis voor professioneel en toekomstgericht toezicht.

De Algemene Rekenkamer over de VTH-taak

De Algemene Rekenkamer analyseerde 54 onderzoeken over toezicht en handhaving uit de periode 2013-2025. In de publicatie benoemt ze de vier grootste obstakels voor toezicht en handhaving en doet ze aanbevelingen.

De Rekenkamer roept op om duidelijke prioriteiten te stellen bij de grootste maatschappelijke risico's en daar mensen en middelen gericht op in te zetten. Wanneer meerdere organisaties betrokken zijn, moet bovendien worden gezorgd voor heldere regie en goede samenwerking. Met onze werkwijze op basis van de nieuwe risicoanalyse, waarbij wij onze capaciteit nadrukkelijk inzetten op de zaken die er toe doen, geven wij al invulling aan deze aanbevelingen. In het kader van het strafrecht pakken wij als provincie actief onze regio's in de samenwerking met onze partners.

Arbeidsmarkt

In ons jaarprogramma 2025 hebben wij stilgestaan bij de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt en de impact daarvan op ons VTH-taakveld. Met name voor hoogspecialistische functies binnen relatief kleine taakgebieden blijft het een uitdaging om gekwalificeerde medewerkers te vinden. Dit vraagt soms om tijdelijke inhuur en om gerichte interne opleidingstrajecten, wat extra inspanning en flexibiliteit van onze organisatie vergt. Deze zorg blijft actueel maar gelukkig zijn wij er in 2025 toch in geslaagd om op meerdere beleidsvelden goed personeel aan te trekken. Daarmee hebben wij onze organisatie versterkt en zijn wij goed toegerust om de opgaven uit het VTH-programma 2026 met energie en kwaliteit voortvarend op te pakken.

Ondermijning

In 2025 zijn 6 Bibob-onderzoeken (zogenaamde 'voortoetsen') uitgevoerd naar aanleiding van vergunningaanvragen bij onze omgevingsdiensten. Op deze manier kunnen wij bedrijven screenen op het risico dat vergunningen worden misbruikt voor het faciliteren van strafbare feiten, zoals witwassen, fraude of andere vormen van ondermijnende criminaliteit. Daarmee voorkomen wij dat de overheid – al dan niet onbedoeld – criminele activiteiten mogelijk maakt. Met name in één aandachtsdossier is veel tijd en energie gestoken in het aspect Bibob.

Met betrekking tot onze thuishaken hebben wij, in samenwerking met het cluster Integere Overheid, een cursus voor onze toezichthouders georganiseerd. Met deze cursus zijn toezichthouders opgeleid om signalen te herkennen die kunnen duiden op ondermijning, zoals ongebruikelijke bedrijfsconstructies, financiële onregelmatigheden of afwijkende feitelijke situaties. Op deze wijze versterken wij de weerbaarheid van onze organisatie tegen misbruik van vergunningen en bevoegdheden.

2. VTH-werkzaamheden 2025

In de volgende paragrafen is per kerntaak (milieu, natuur en water) beschreven welke werkzaamheden we hebben uitgevoerd en wat we daarbij zijn tegengekomen. Een cijfermatig totaaloverzicht van de uitgevoerde werkzaamheden is opgenomen in bijlage 1 en 2.

2.1. Milieu en energie

2.1.1 Milieu en veiligheid bij bedrijven

Wij zijn het bevoegde gezag voor de zogenaamde 'complexe bedrijven'. De Omgevingswet gebruikt de term complexe bedrijven voor bedrijven die door aard en omvang grote gevolgen hebben voor de leefomgeving. Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) geeft in paragraaf 3.3 aan welke activiteiten onder de term 'complexe bedrijven' vallen. Dit zijn:

- Seveso-inrichtingen (voorheen BRZO-bedrijven);
- Een aantal IPPC-installaties met bovengemiddelde milieugevolgen of een hoog milieurisico;
- Een aantal andere activiteiten met bovengemeentelijke milieugevolgen of een hoog milieurisico.

De uitvoering van deze VTH-taken wordt gedaan door de omgevingsdiensten IJsselland (OD-IJsselland), Twente (ODT) en Groene Metropool (ODGM). In de bijlage hebben wij de jaarverslagen van de OD-IJsselland, ODT en ODGM opgenomen.

Energie

Een jaar na het Rekenkameronderzoek Energiebesparings-en informatieplicht hebben GS aan PS toegezegd om terugkoppeling te geven in het VTH-jaarverslag 2025. De verantwoording voor ODRN (nu: ODGM) is als bijlage toegevoegd. Voor Omgevingsdienst IJsselland en Twente zijn de resultaten hieronder weergegeven.

Omgevingsdienst Twente

In 2025 is er voor 103 uur (ter waarde van 11.430 euro) aan advies geleverd t.b.v. energie en duurzaamheid. Zo is de synergie opgezocht en ingericht tussen bestaande programma's zoals circulaire economie en energiebesparing. Daarnaast zijn er uren besteed aan het uitwerken en implementeren van de kennisfunctie op het gebied van energie en duurzaamheid in de regio Twente. Zo zijn er op meerdere plaatsen presentaties gegeven en hebben we bijvoorbeeld een netwerkdag georganiseerd. Maar ook het in beeld brengen van bedrijven die onder de drempels van de EB-plicht vallen om zodoende daar ook een inspanning te kunnen leveren op het vlak van verduurzaming en energiebesparing.

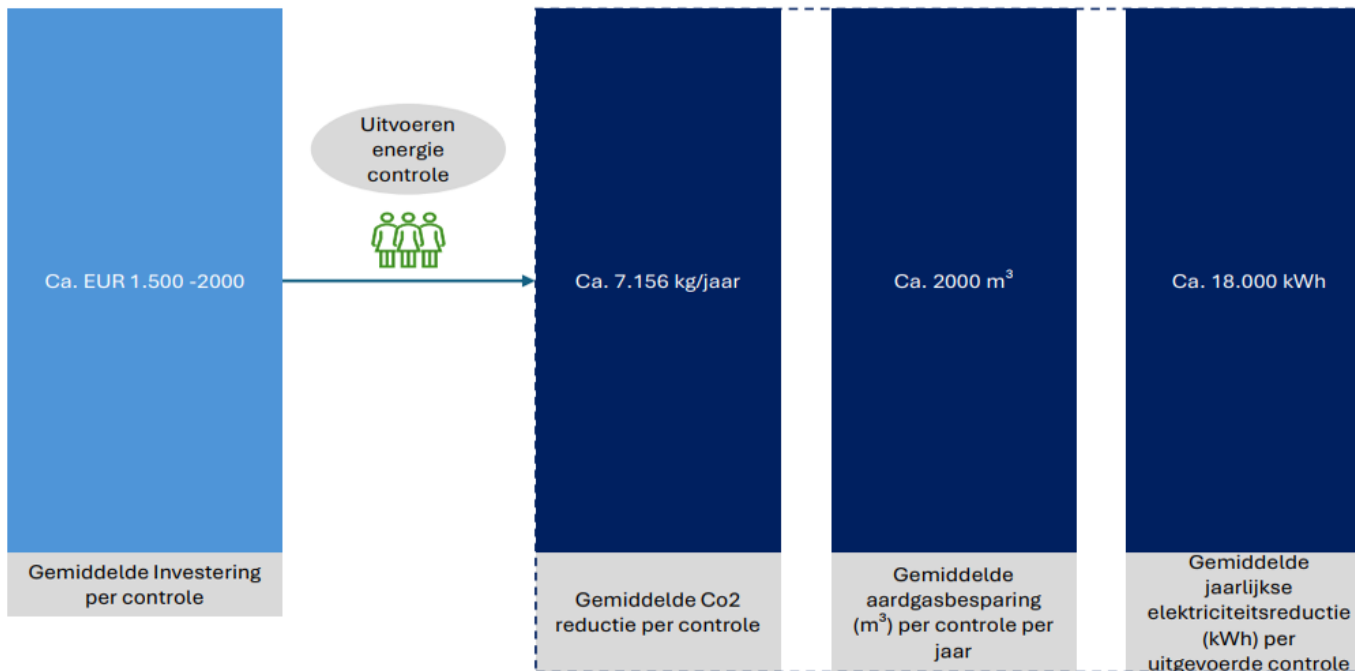

Een laatste voorbeeld is het borgen dat bij energiebesparingscontroles ook reeds het drinkwaterverbruik vast te leggen richting toekomstige uitdagingen (bijv. de KRW).

In 2025 zijn er 3 energiecontroles afgerond bij inrichtingen die onder provinciaal bevoegd gezag vallen en eind 2025 waren nog 3 energiecontroles 'lopend' (ofwel onderhanden werk). Daarnaast 2025 eveneens 1 hercontrole uitgevoerd en nog 1 hercontrole 'lopend'. Dit heeft geleid tot een inzet in 2025 van 33 uren (ter waarde van 3.662 euro). Hieronder is schematisch de inzet op uren, CO2 reductie en de geprognostiseerde besparing (Kwh) weergegeven.

CO2 reductie afgezet tegen de investering | Energiecontroles

OD Twente - Ervaringscijfers - Algemeen

Een woning verbruikt volgens het CBS in 2024 gemiddeld 800 m³ aardgas en 2.550 kWh

Eén energiecontrole levert, bij een investering van ca. EUR 1.500 - 2000, een aardgasreductie op die gelijkstaat aan het jaarverbruik van circa 2,5 woningen en een elektriciteitsreductie ter grootte van het jaarverbruik van circa 7 woningen.

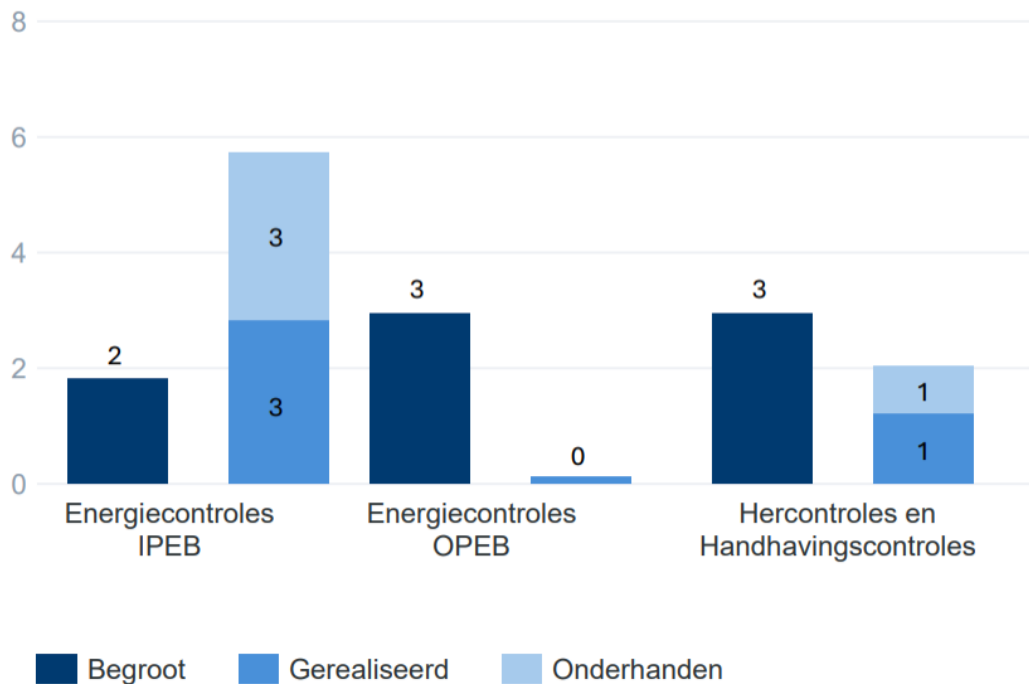

Ter vergelijking: de studie Aardgasvrije Gebouwde Omgeving: de realisatie en beïnvloedende factoren (RVO, 2022) rapporteert gemiddelde kosten van circa € 23.500 per woning voor het aardgasvrij maken van een bestaande woning.

YE 2025: Energiecontroles IPEB, OPEB & Her-handhavingscontroles

Begroot, Gerealiseerd en Onderhanden

Energiecontroles per type

Toelichting inzet uren t.b.v. controles

- Voor energiecontroles IPEB is 32 uur gerealiseerd, ten opzichte van 24 uur begroot.
- Voor energiecontroles OPEB is 0 uur gerealiseerd, ten opzichte van 60 uur begroot.
- Hercontroles en Handhavingscontroles: 1 uur gerealiseerd, ten opzichte van 24 uur begroot

Geprognostiseerde besparing

54.000

kWh/jaar

6.000

m³/jaar

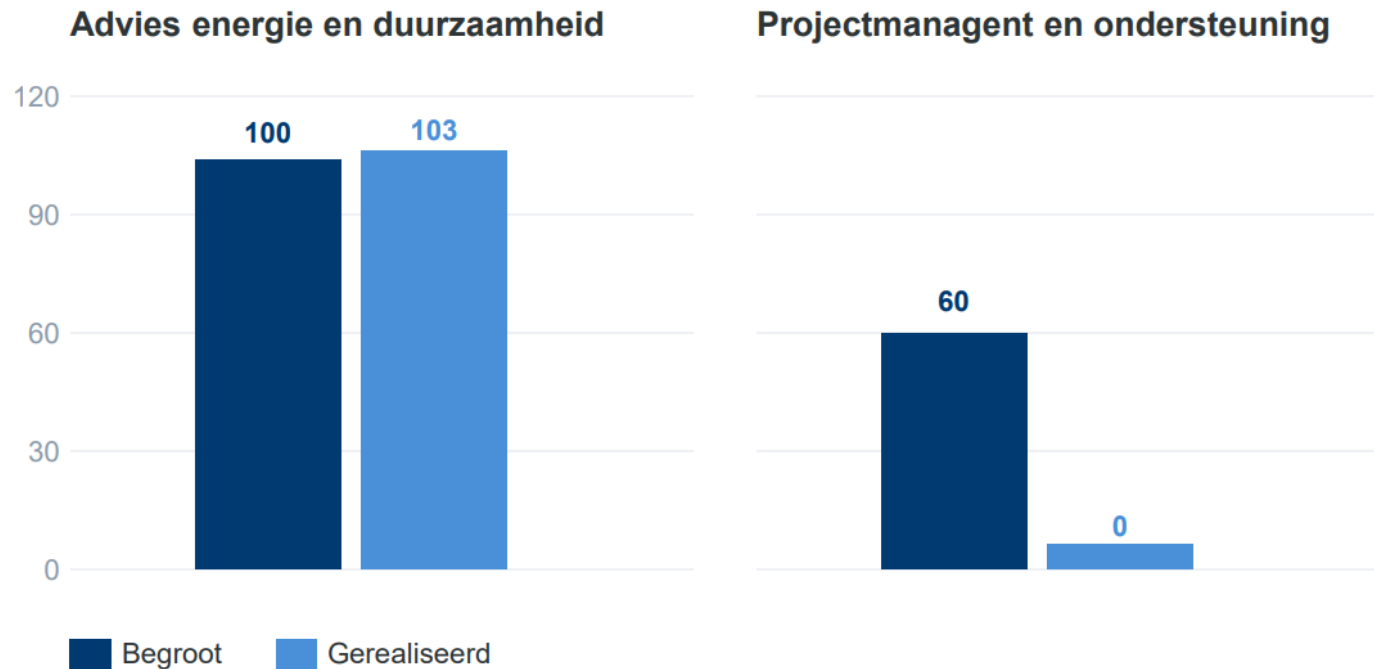
21

ton CO₂

YE 2025: Advieswerkzaamheden Energie en Duurzaamheid

Aantal uren met betrekking tot advies en kennisdeling in de regio

Inzet middelen Provincie

In 2025 waren in totaal 268 uur begroot, waarvan 136 uur is gerealiseerd. Het merendeel van deze inzet is besteed aan advieswerkzaamheden en kennisdeling binnen de regio.

Omgevingsdienst IJsselland

Tabel 1 geeft een weergave van de in 2025 gerealiseerde werkzaamheden binnen het team Energie en Duurzaamheid. In 2025 zijn er 2 controles minder uitgevoerd dan gepland. Eén van de controles is verplaatst naar januari op verzoek van de locatie. De andere controle stond in november gepland maar is niet doorgedaan in verband met de vogelgriep. Deze controle zal alsnog plaatsvinden in 2026. Er zijn geen hercontroles uitgevoerd in 2025 omdat er geen hercontroles van 2024 openstonden. Het aantal uitgevoerde controles:

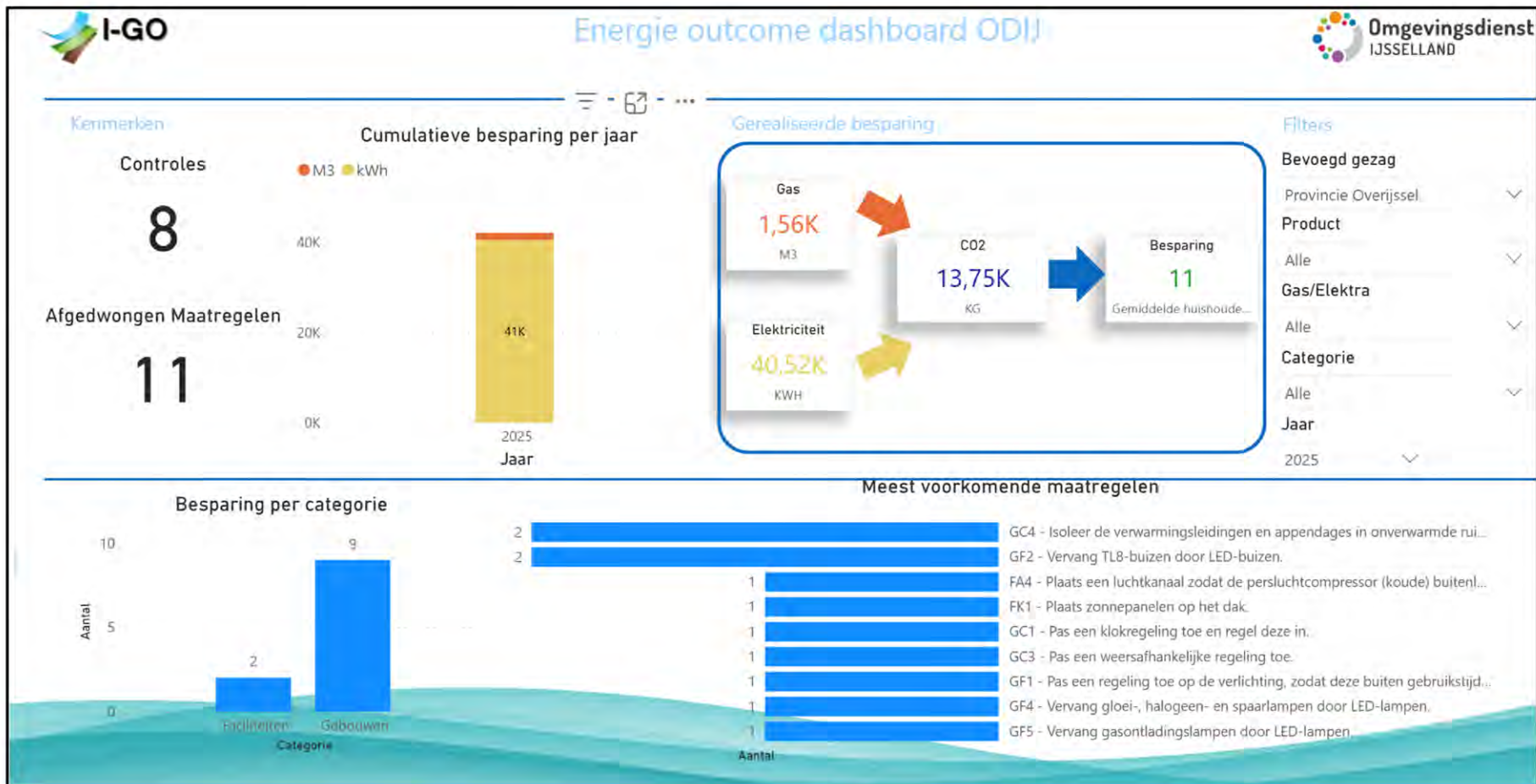
Werkzaamheden	Planning	Realisatie
Hercontroles	10	0
Energiecontroles	10	8
Aantal advies vergunningen	1	1
Onderzoeken beoordeeld	2	2
Totaal	23	11

In 2025 hebben de toezichthouders 8 energiecontroles uitgevoerd. Bij 75% van de organisaties zijn geen overtredingen vastgesteld. Bij de overige 25% zijn gebouw gebonden overtredingen vastgesteld. Dit is ongeveer gelijk gebleven met het voorgaande jaar.

Met de organisaties die niet genoeg energiebesparende maatregelen hebben getroffen, maakt Omgevingsdienst IJsselland afspraken over het alsnog realiseren van deze maatregelen. Hiervoor hanteren ze veelal een termijn van zes maanden tot één jaar. De gecontroleerde organisaties zijn gezamenlijk goed voor een energiegebruik van 38.587.000 kWh en 1.945.000 m³ aardgas per jaar.

Besparingspotentieel

In 2025 is een landelijke tool opgesteld om het besparingspotentieel van energiecontroles te bepalen. De Omgevingsdienst IJsselland heeft deze tool geïntegreerd op de I-GO applicatie in Power BI. Deze tool is vanaf begin 2026 operationeel en geeft inzicht in de maatregelen die gecontroleerde locaties hebben moeten treffen en de bijbehorende gerealiseerde energiebesparing. In de loop van het jaar worden de gegevens real-time beschikbaar voor de deelnemers van de Omgevingsdienst IJsselland. Hiermee wordt eveneens invulling gegeven aan het verzoek van Provinciale Staten om in te zetten op monitoring (Amendement 16-04-2025).

2.1.2 Ontgrondingenwet

Vergunningverlening

Wij zijn verantwoordelijk voor de vergunningverlening bij (grote) ontgrondingen. Met deze taak zorgen wij voor een veilige en goede inpassing bij deze grote landschappelijke ingrepen.

We hebben iets minder vergunningen verleend dan gepland. Dit komt doordat onder de Omgevingswet de bevoegdheid, voor een deel van de gevallen, is overgegaan naar de gemeenten. Vanuit de provincie blijven wij wel de inhoudelijk advisering verzorgen.

Toezicht

De afgelopen jaren ontvingen we steeds meer meldingen van mogelijke illegaliteiten via partners zoals omgevingsdiensten, gemeenten en Staatsbosbeheer. Dit is een positieve ontwikkeling: deze samenwerking zorgt ervoor dat meer overtredingen worden opgespoord en aangepakt. Door deze illegale ontgrondingen kunnen cultuurhistorische landschapselementen verdwijnen, zoals boswallen die zijn opgenomen in onze Omgevingsverordening.

In 2025 hebben we een publiekscampagne opgezet om de bekendheid met de ontgrondingsregels te vergroten. Deze wordt begin 2026 uitgerold. Met betrekking tot de bewuste overtreders hebben we consequent strafrecht ingezet. Door extra scherp in te zetten op het voorkomen en ongedaan maken van illegaliteiten, geven we uitvoering aan het beleidsdoel van ons VTH-beleidsplan 2023-2025.

Onderwerp	Beleidsdoel	Indicator	Streefwaarde
Illegaliteiten	Bescherming landschappelijke waarden door het voorkomen, opsporen en opheffen van illegaliteiten	n.v.t.	n.v.t.

2.1.3 Wet bodembescherming

Algemeen

Met financiering van het rijk zijn in 2025 grote stappen gezet in het onderzoek naar mogelijke PFAS-aandachtslocaties, in nauwe samenwerking met gemeenten, omgevingsdiensten en waterschappen. Fase 1 is afgerond en de resultaten van alle onderzoeksinspanningen zijn vastgelegd in het rapport 'Tussenbalans PFAS in bodem en watersysteem Overijssel'. De PFAS-sanering op de toekomstige woningbouwlocatie Kornputkwartier in Steenwijkerland is afgerond. Met nieuwe SPUK-middelen van het rijk zijn ook grote stappen gezet in twee projecten gericht op 'toekomstbestendige nazorg', met speciale aandacht voor voormalige stortlocaties.

Vergunningverlening en toezicht

Sinds 2024 gelden voor nieuwe gevallen de regels voor bodemkwaliteit uit de Omgevingswet. Zaken die onder het overgangsrecht vallen, worden nog op basis van de Wet bodembescherming afgerond. De uitvoering van deze taken ligt bij de omgevingsdiensten IJsselland en Twente.

2.1.4 Vuurwerkbesluit

Vergunningverlening

De provincie ziet toe op de veiligheid bij (professionele) vuurwerkevenementen. Voorafgaand aan een evenement moet een initiatiefnemer een melding bij ons indienen, of bij grotere evenementen een toestemming bij ons aanvragen. De hoeveelheid ontbrandingstoestemmingen blijft nog licht achter ten opzichte van de planning.

Toezicht

Het afgelopen jaar hebben we tijdens de controlebezoeken extra aandacht besteed aan de aan te houden veiligheidsafstanden bij evenementen. Door deze extra inspanning hebben onze toezichthouders vastgesteld dat de naleving op dit punt is verbeterd.

Bij 92% van de gecontroleerde vuurwerkevenementen zijn wij geen overtreding tegengekomen. Daarmee voldoen we ruimschoots aan de streefwaarde van 80% die gekoppeld is aan onderstaande indicator en beleidsdoel. De overtredingen die we in 8% van de gevallen zijn tegengekomen betreffen met name de veiligheidsafstand.

Onderwerp	Beleidsdoel	Indicator	Streefwaarde
Veiligheid toeschouwers waarborgen	Voorschriften uit de ontbrandingstoestemming en Regeling bedrijfsmatig tot ontbranding brengen van vuurwerk worden nageleefd.	Percentage controles waarbij de voorschriften voor ontbranding worden nageleefd.	80 %

2.1.5 Wet luchtvaart

Vergunningverlening

Wij verlenen vergunningen voor luchthavens, zoals bij ziekenhuizen (trauma helikopters) of Twente Airport. Daarnaast verleenden wij 24 ontheffingen voor Tijdelijk en Uitzonderlijk Gebruik (TUG). Dit is vrijwel gelijk aan de planning. Deze ontheffingen zijn vooral voor het brengen en halen van VIP's en voor recreatiedoeleinden. Bij al deze toestemmingen zorgen wij voor de (externe) veiligheid en de beperking van hinder als gevolg van de vliegbewegingen.

Met het Medisch Spectrum Twente (MST) in Enschede is gewerkt aan het geplande luchthavenbesluit. Dit heeft vooralsnog niet geleid tot een concrete aanvraag dan wel luchthavenbesluit.

Het gebruik van (professionele) drones neemt sterk toe. Er worden steeds nieuwe toepassingen gevonden voor deze drones. Of het nu gaat om het 'bekalken' van kassen of het vervoer van bloedmonsters (tussen Meppel en Zwolle). Ook deze drones vallen onder deze regelgeving, maar vragen om een andere benadering voor een veilig en hindervrij gebruik. Op dit moment is beleid in voorbereiding voor deze drones.

Toezicht

We hebben de TUG-ontheffingen gecontroleerd op veiligheidsafstanden, logboeken en afstand tot Natura 2000-gebieden. Over het algemeen werd netjes voldaan aan de voorschriften. Uit controles bij Airport Twente is gebleken dat men binnen de geluidsruijme bleef. Uit de jaarrapportage van Airport Twente bleek dat een aantal administratieve verplichtingen niet op orde waren. Daarvoor is een waarschuwing uitgedaan.

2.1.6 Mijnbouwwet

Vergunningverlening

De minister van EZK is het bevoegde gezag voor Mijnbouwactiviteiten. De provincie heeft een adviesrecht, hetgeen leidt tot de volgende werkzaamheden:

- adviezen en coördinatie Mijnbouw EZK;
- beantwoording van Statenvragen en advisering bij Statenmoties;
- overige (interne) advisering.

We hebben het afgelopen jaar mijnbouwadviezen opgesteld met een breed scala van aspecten. Bij aspecten die binnen de beoordelingskaders van de Mijnbouwwet en het omgevingsrecht vielen, heeft de minister onze adviezen vrijwel altijd gevolgd. De inzet op dit vakgebied is conform de planning geweest.

2.2. Vitaal platteland (natuur en landschap)

2.2.1 Natuur – natura 2000-activiteiten

Inleiding

In Overijssel zijn 24 Natura 2000-gebieden aangewezen, waarvoor de provincie verantwoordelijk is voor de bescherming van habitats en soorten. Voor projecten die invloed hebben op deze gebieden, moet een natuurvergunning bij de provincie worden aangevraagd.

Vergunningverlening

Het afgelopen jaar stond met name in het teken van aanvragen voor de landelijke beëindiging veehouderijen (LBV). In 2025 hebben wij hier ongeveer 130 aanvragen van binnen gekregen. Een deel van deze aanvragen heeft in 2025 ook al een positief besluit ontvangen van ons. Hierbij zien wij dat de meeste LBV-deelnemers (willen) omschakelen naar akkerbouw, waarbij de discussie rondom gewasbeschermingsmiddelen nog in ontwikkeling is.

Daarnaast hebben wij ons ook gericht op vooroverleggen met bedrijven om te kijken wat de mogelijkheden zijn.

Ook hebben wij weer een aantal casussen voorgelegd aan het bestuur om te kijken wat de mogelijkheden zijn om vergunningverlening wel mogelijk te maken binnen de kaders die er zijn. Dit blijft een zoektocht waarbij de provincie sterk afhankelijk is van generieke maatregelen die het Rijk nog moet nemen.

PAS-melders

In 2025 is de verificatie van PAS-meldingen voor het legalisatietraject voortgezet en grotendeels afgerond. Er is een wettelijke termijn van drie jaar om deze meldingen te legaliseren, deze is afgelopen op 28 februari 2025. Door onvoldoende communicatie vanuit het Rijk wordt de provinciale legalisatieopgave belemmerd.

Gesprekken met PAS-melders zijn dit jaar voortgezet en grotendeels afgerond. Het team vergunningverlening werkt hierbij samen met zaakbegeleiders. Contact en verbinding zijn hierbij belangrijk en stonden centraal afgelopen jaar.

Intrekkingsverzoeken

Er in totaal circa 25 intrekkingsverzoeken op agrarische bedrijven en drinkwaterwinning. De intrekkingsverzoeken blijven binnendruppelen als pressiemiddel vanuit de MOB om de Natura 2000-gebieden op orde te brengen. Het motiveren voor het afwijzen van deze intrekkingsverzoeken is intensief en niet gemakkelijk. Daarbij komt dat wij ook bij deze casussen sterk afhankelijk zijn van zowel generieke als gebiedsgerichte maatregelen ten behoeve van de Natura 2000-gebieden.

Toezicht

In 2025 hebben verschillende provincies nieuwe handavingsverzoeken tegen PAS-melders ontvangen. Overijssel heeft geen nieuwe verzoeken ontvangen. Daardoor hebben wij ons kunnen richten op het afhandelen van de handavingsverzoeken vanuit de eerdere lichte. Verder hebben wij ons weer meer kunnen richten op het uitvoeren van de reguliere controles.

Daarnaast hebben we met de omgevingsdiensten IJsselland en Twente samenwerking gezocht en concrete afspraken gemaakt over het uitvoeren van luchtwassercontroles bij agrarische bedrijven. Toezichhouders zullen gezamenlijk worden opgeleid en er worden afspraken gemaakt over een gezamenlijk beoordelingskader. Deze samenwerking wordt in 2026 in de praktijk gebracht, waarmee we zowel de efficiëntie als de kwaliteit van het toezicht versterken.

Toezicht in de Natura 2000-gebieden

We zoeken de samenwerking met terreinbeheerders, waterschappen, gemeenten en politie steeds meer op en houden gezamenlijke actiedagen in en rond de N2000 gebieden. Tijdens onze aanwezigheid in de gebieden constateren wij regelmatig overtredingen door particulieren of bedrijven. Afhankelijk van de situatie informeren we of treden we strafrechtelijk op. Op deze manier zijn we meer zichtbaar in de gebieden en hopen we dat men minder snel in de verleiding komt om in afwijking van de regels te handelen.

2.2.2 Natuur – Flora en fauna activiteit

Alle vogels en ruim 230 plant- en diersoorten vallen onder de bescherming van de Omgevingswet. In de wet zijn diverse verboden opgenomen, zoals het opzettelijk doden, verstoren en verjagen van beschermde dieren, en het beschadigen van verblijfplaatsen en nesten. Dit staat los van de bescherming van soorten in Natura 2000-gebieden. In bepaalde omstandigheden kan een vergunning worden verleend om van deze verboden af te wijken.

Vergunningverlening

In 2025 is de werkvoorraad voor Flora en Fauna gestabiliseerd en is de stijgende lijn weer te zien dat vóór de komst van de Omgevingswet is ingezet. We zien nog steeds een toename in de complexiteit van de aanvraag. Steeds meer soorten worden aangevraagd en de uitvoeringsperiode wordt daardoor steeds lastiger. Ook blijven we een toename zien in aanvragen voor soortenmanagementplannen (SMP). Door de toename in aanvragen en hun complexiteit lukt het niet om alle aanvragen het hele jaar door binnen de termijnen af te handelen. Wij informeren aanvragers hier tijdig over. Inmiddels hebben wij extra personele capaciteit, waardoor wij beter op deze aanvragen kunnen reageren.

Toezicht

In 2025 hebben we gekwalificeerd personeel aangenomen om de controles op soortenbescherming bij isolatieprojecten op te voeren, waardoor we een inhaalslag hebben kunnen maken. Tijdens de controles sturen wij bij wanneer tekortkomingen bij de werkzaamheden worden vastgesteld. Samen met de gemeenten hebben we afgesproken dat zij vermoedens van illegale activiteiten aan ons doorgeven.

Net zoals de voorgaande jaren hebben we in 2025 veel meldingen en klachten in het kader van soortenbescherming binnengekregen. In principe behandelen wij alle klachten binnen de daarvoor afgesproken termijnen. Deze werkwijze drukt echter wel op de uitvoering van de reguliere controles en de opsporing van illegaliteiten. In 2025 introduceerden we een keuzewijzer voor ons Omgevingsloket. Hiermee bepalen we welke meldingen met spoed moeten worden opgepakt en welke later of niet behandeld kunnen worden. Dit geeft ons meer regie en stelt ons in staat om ons te focussen op de echt belangrijke werkzaamheden.

Vanuit de strafrechtelijke benadering hebben we ingezet op het opsporen van overtredingen met betrekking tot het moedwillig kwaad doen van dieren. Ten aanzien van de volgende illegaliteiten hebben we het afgelopen jaar samengewerkt met onze partners om dit strafrechtelijk op pakken:

- Illegale vangst van vogels met verboden vangmiddelen;
- Het doden van reeën met gebruik maken van honden;
- Het illegaal houden van vogels;
- Het uitzetten van wilde zwijnen met het risico op besmetting AVP;
- Illegaal schieten van zwanen.

2.2.3 Natuur – Schadebestrijding en faunabeheer

Inleiding

Om overlast en schade door soorten te voorkomen maakt de Omgevingswet het mogelijk om inbreuk te maken op het algemene beschermingsregime. Dit betekent dat wij voor bijvoorbeeld de bestrijding van schadeveroorzakende dieren vergunningen kunnen verlenen. Uitgangspunt is een gecoördineerde en planmatige aanpak van schadebestrijding en faunabeheer. Een faunabeheereenheid (FBE) stelt hiervoor een faunabeheerplan dat vervolgens de basis vormt voor de vergunningverlening.

Vergunningverlening

Het aantal afgegeven vergunningen voor faunabeheer is in lijn met wat was voorzien. Het aantal vergunningaanvragen is in 2025 gestegen in verband met het nieuwe Faunabeheerplan Overijssel 2024-2029.

In augustus 2024 heeft GS het Faunabeheerplan goedgekeurd. Op basis daarvan zijn door de Faunabeheereenheid negen vergunningen aangevraagd. In 2025 zijn de laatste vijf vergunningen verleend.

Er zijn veertien vergunningen verleend voor het schieten van ratten met een luchtdrukgeweer.

Tegen drie vergunningen die op basis van het Faunabeheerplan verleend zijn, loopt bezwaar en beroep dat aangetekend is door faunabeschermingsorganisaties.

Toezicht

Tijdens de veldcontroles ten aanzien schadebestrijding zien we over het algemeen dat de regels goed worden nageleefd. Indien er afwijkingen worden geconstateerd (denk bijvoorbeeld aan het niet goed afmelden van afgeschoten dieren) wordt gelijk strafrechtelijk opgetreden. Aan het eind van het jaar informeren we de Faunabeheereenheid over de tekortkomingen die we zijn tegengekomen. Zij zijn namelijk eindverantwoordelijk voor de naleving van de ontheffing voor schadebestrijding.

2.2.4 Houtopstanden

Inleiding

Het onderdeel houtopstanden van de Omgevingswet is gericht op de instandhouding van het areaal van houtopstanden, natuurbescherming en bescherming van landschappelijke waarden.

Vergunningverlening

In 2025 lag het aantal meldingen en aanvragen weer op het oude niveau van vóór de Omgevingswet, met een verschuiving naar meer complexe aanvragen. Het toetsingskader kost daardoor meer tijd, mede doordat niet alle

gemeenten de bebouwingscontouren voor houtopstanden correct hebben ingevoerd, waardoor grijze gebieden ontstaan over het bevoegd gezag. Het contact met gemeenten is verbeterd, waardoor twijfel sneller kan worden afgehandeld, al leidt dit ook tot meer vragen over wet- en regelgeving.

Meldingen voor publieke projecten nemen toe en zijn vaak complexer. Ook maatwerkvoorschriften (voorheen ontheffingen) vragen door hun complexiteit een langere doorlooptijd. Met de verbreding van het toetsingskader door de Omgevingswet werken wij nauw samen met beleid om deze aspecten in de verordening te verankeren. Bovendien maakt de nieuwe mogelijkheid voor conceptmeldingen of aanvragen bij houtopstanden dat veel zaken vooraf beoordeeld moeten worden om aanvullende stappen te bepalen.

Terugblik toezicht

Met het vaststellen van de Perspectiefnota in de zomer van 2025 is extra budget toegekend voor houtopstanden. Hierdoor kunnen wij in 2026 daadwerkelijk stappen zetten door twee extra toezichthouders aan te nemen. In 2025 is al ingezet op het wegwerken van achterstanden bij herplantcontroles en is steviger opgetreden tegen illegale kap en ontgrondingen. Dat jaar hebben wij 454 herplantcontroles uitgevoerd en 92 illegaliteiten opgespoord. Hiermee hebben we invulling gegeven aan onderstaande beleidsdoel voor houtopstanden.

Onderwerp	Beleidsdoel	Indicator	Streefwaarde
Illegaliteiten	Voorkomen, opsporen en opheffen illegaliteiten	nvt [1]	nvt [2]

2.2.5 Landgoederen

Een eigenaar, vruchtgebruiker of erfpachter van een onroerend goed kan zijn onroerend goed als landgoed laten rangschikken onder de Natuurschoonwet 1928 (NSW). De Natuurschoonwet beoogt de instandhouding en de ontwikkeling van natuurschoon. Daarvoor zijn fiscale faciliteiten beschikbaar, zodat het landgoed makkelijker in stand gehouden kan worden. In de Natuurschoonwet staat vermeld aan welke voorwaarden een landgoed moet voldoen. De Realisatie hiervan is conform de (langjarige) verwachting.

2.3. Ruimtelijke ordening en waterbeheer

2.3.1 Zwemwaterlocaties

Inleiding

Wij zorgen voor de veiligheid en hygiëne bij circa 220 zwembaden en 45 aangewezen zwemplassen.

Vergunningverlening

De vergunningverlening voor zwembaden is onder de Omgevingswet veranderd. Wij hebben nu veel meer mogelijkheden om zelf maatwerkvoorschriften voor te schrijven. In 2025 zijn er dan ook geen maatwerkvoorschriften opgelegd vanwege het overgangsrecht. Wij verwachten dat in 2026 wel te gaan doen in verband met de veranderende normstelling voor de baden.

Toezicht

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn nieuwe en aangescherpte normen voor waterkwaliteit, veiligheid en hygiëne van kracht geworden. In de praktijk blijkt dat het voor een deel van de zwembaden uitdagend is om structureel aan deze normen te voldoen. Wanneer niet aan de gestelde waarden wordt voldaan, schrijft de regelgeving in beginsel de sluiting van het bad voor.

Om te voorkomen dat zwembaden frequent hun deuren moeten sluiten en om landelijk te komen tot een werkbare toepassing van de nieuwe normen, is in 2025 een landelijke expertgroep ingesteld. Overijssel heeft hier actief aan bijgedragen. Dit traject heeft geleid tot een bestuurlijk advies dat op korte termijn beschikbaar komt en richting geeft voor de omgang met de normen in de komende periode. Daarbij wordt nadrukkelijk gezocht naar een zorgvuldige balans tussen de bescherming van de volksgezondheid en de praktische uitvoerbaarheid voor exploitanten.

In ons beleidskader is vastgelegd dat binnen twee jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet alle zwembaden moeten beschikken over een afgestemde risicoanalyse en een actueel beheerplan. In 2025 hebben wij hier actief op gestuurd via toezicht en gerichte communicatie richting exploitanten. Inmiddels zijn alle zwembaden hiermee gestart of hebben zij hun risicoanalyse en beheerplan reeds afgerond. Hiermee is een belangrijke stap gezet in het structureel borgen van risicogestuurd beheer en naleving.

Ook voor zwemplassen zijn met de Omgevingswet nieuwe regels geïntroduceerd op het gebied van veiligheid en hygiëne. Om houders goed te informeren en te ondersteunen bij de implementatie, hebben wij in maart 2025 een zwemwaterdag georganiseerd. De signalen en discussies tijdens deze bijeenkomst hebben geleid tot voorgenomen verbeteringen in de Omgevingsverordening, die naar verwachting in 2026 worden vastgesteld.

Met deze inzet werken wij aan een robuust en toekomstbestendig zwemwaterbeheer, waarin gezondheid, veiligheid en uitvoerbaarheid in samenhang worden gewaarborgd.

Onderdeel	Beleidsdoel	Indicator	Streefwaarde
Veiligheid en Hygiëne	1 januari 2023 hebben alle zwembaden een afgestemde risicoanalyse en beheersplan	Afgestemde risicoanalyse en beheersplannen	50% op 1 januari 2023 100% op 1 januari 2024

Onderdeel	Beleidsdoel	Indicator	Streefwaarde
Veiligheid en Hygiëne	Alle zwemplassen voldoen aan de voorschriften voor fysieke veiligheid uit de provinciale verordening	Overtredingen in het veiligheidsonderzoek	0 %
Communicatie	Actuele informatie op zwemwater.nl	Online screenshots of foto's Binnen 24 uur nadat informatie heeft ontvangen die een maatregel noodzakelijk maakt, is deze informatie op zwemwater.nl beschikbaar	100%

2.3.2 Grondwaterbescherming

Inleiding

We beschermen de kwaliteit van het grondwater in de beschermingsgebieden. Hierdoor zorgen we dat de drinkwaterwinningen wordt beschermd tegen verontreinigingen. Het belangrijkste instrument hierbij is de Omgevingsverordening, met de daarin instructieregels en direct werkende regels voor het uitvoeren van activiteiten.

Vergunningverlening

Op het gebied van grondwaterbescherming zijn de ontheffingen en adviezen overeenkomstig de planning uitgevoerd.

Toezicht

Om het grondwater zo goed mogelijk te beschermen in het kader van onze toezichttaak, hebben meldingen, ongewone voorvallen en eventuele illegaliteiten in 2025 altijd voorrang gehad. In dat jaar hebben we, vergeleken met het voorgaande jaar, relatief weinig meldingen ontvangen. Onze inzet lag vooral op gerichte controles bij boringen en andere mechanische ingrepen binnen grondwaterbeschermingsgebieden en intrek- of boringsvrije zones.

Uit deze controles blijkt dat de uitvoerende bedrijven de regels rondom boringen en bodemingrepen over het algemeen goed naleven. Dit is een positieve ontwikkeling, omdat in het verleden vaker tekortkomingen werden geconstateerd bij dergelijke werkzaamheden en deze bedrijven vaak negatief in het nieuws kwamen.

2.3.3 Grondwateronttrekkingen

Inleiding

Wij zijn verantwoordelijk voor de grotere grondwateronttrekkingen. In de praktijk betekent dit dat wij toezien op onttrekkingen bij de industrie (denk aan onttrekking voor de voedingsindustrie) en voor drinkwater. Maar ook de onttrekkingen in het kader van de open koude-/warmte opslaginstallaties (KWO) vallen onder ons bevoegd gezag. Achterliggend doel van deze taak is dat wij toezien op een goede grondwaterbalans, zodat grondwater schoon en voldoende beschikbaar blijft.

Vergunningverlening

Grondwateronttrekking geeft een wat diffuus beeld; het aantal vergunningaanvragen voor drinkwater blijft achter bij de verwachting. Daar staat tegenover dat er een aantal zaken lopen waarbij door milieuorganisaties wordt gevraagd om intrekking van drinkwatervergunningen met het oog op (vermeende) natuurschade. Het aantal vergunningen voor een 'open bodemenergiesysteem' loopt volgens planning.

Terugblik toezicht

In 2025 is aandacht besteed aan het spanningsveld tussen de leveringsplicht van drinkwaterbedrijven en het naleven van de vergunde onttrekkingslimieten. Binnen dit kader is risicogericht toezicht gehouden op grondwateronttrekkingen, met specifieke aandacht voor Vitens-locaties waar de onttrekking de vergunde grenswaarden benadert of overschrijdt.

Op deze locaties zijn gerichte controles uitgevoerd en is het gesprek aangegaan over maatregelen om zo veel mogelijk binnen de vastgestelde limieten te blijven, terwijl tegelijkertijd wordt voldaan aan de leveringszekerheid. Daarbij worden ook mogelijke alternatieven en optimalisaties in beeld gebracht. Dit traject wordt in samenwerking met de beleidsafdeling uitgevoerd en is nog in ontwikkeling.

Daarnaast wordt bezien of de huidige vergunde limieten nog aansluiten bij de actuele hydrologische inzichten en beleidskaders. Hiermee wordt zowel de bescherming van de grondwatervoorraden als de continuïteit van de drinkwatervoorziening zorgvuldig afgewogen.

2.3.4 Werkzaamheden Wegen en Kanalen

Inleiding

Provinciale infrastructuur

Provincie Overijssel beheert 650 km wegen en 125 km vaarwegen. Daarvan zijn wij het bevoegde gezag. Om onze infrastructuur goed en veilig te houden hebben wij regels opgenomen in de Omgevingsverordening Overijssel (OVO). Zo geldt er onder meer een vergunningplicht voor het aanleggen van uitwegen, het plaatsen van borden en het leggen van kabels en leidingen. Ook zijn er regels voor het houden van evenementen of wegwedstrijden op wegen en vaarwegen.

Wegen

Het toezicht op de wegen wordt uitgevoerd door medewerkers van de eenheid Wegen en Kanalen vanuit de rayons Twente, Salland en Noordwest Overijssel. Elke weg wordt twee keer per week geïnspecteerd.

Vaarwegen

Het toezicht en de handhaving op onze vaarwegen ligt in handen van de rayonmedewerkers Noordwest Overijssel en onze scheepvaartinspectie. Onze scheepvaartinspecteurs zijn buitengewoon opsporingsambtenaar domein II en bevoegd tot het opsporen van strafbare feiten binnen de nautische regelgeving zoals de Scheepvaartverkeerswet en het Binnenvaartpolitiereglement. Zij controleren op zaken die de veiligheid op het water aangaan, zoals vaarsnelheid, de leeftijd van de bestuurders en de aanwezigheid van reddingvesten. Vanwege doelmatigheid werken wij in de Kop van Overijssel al ruim 30 jaar samen met andere waterpartners, in het convenant Waterplan. Dat betekent dat onze boa's ook op de vaarwegen van andere beheerders kunnen worden ingezet en andersom.

Strafrecht

In het voorjaar van 2025 werd geconstateerd dat de Regeling Domeinlijsten voor boa's Domein II niet duidelijk was over de bevoegdheid tot opsporing van strafbare feiten in de Scheepvaartverkeerswet. Ook bleek dat het Convenant Waterplan 2023 niet rechtsgeldig ondertekend was door de toezichthouder en direct toezichthouder. Daarop heeft het Functioneel Parket van het ministerie van Justitie onmiddellijk alle bevoegdheden van de domein II boa's opgeschort. Gevolg was dat onze nautische boa's bijna het hele vaarseizoen 2025 niet hebben kunnen verbaliseren. De inspectie Scheepvaart heeft in 2025 46 overtredingen door schepen geconstateerd. Die hebben geleid tot 27 waarschuwingen en uiteindelijk is in 6 gevallen een proces verbaal opgemaakt. Ook zijn 68 constateringingen gedaan die niet met een vaartuig te maken hebben en er zijn 18 waarschuwingen gegeven.

Inmiddels zijn de juridische problemen rondom de bevoegdheden opgelost. In 2026 is het ministerie gestart met een stelselwijziging voor de boa's. Dat zal naar verwachting in de loop van 2027 ingevoerd worden.

Vergunningverlening

De vergunningverlening voor zowel de provinciale wegen als vaarwegen ligt bij het cluster vergunningverlening van de eenheid Wegen en Kanalen. Van 2019 tot en met 2021 werden er per jaar minder dan 300 aanvragen en meldingen ingediend, maar in 2022 liep dit aantal op tot 426, in 2023 tot 608 en in 2024 tot 763. In 2025 zijn 889 aanvragen en meldingen binnengekomen. Dit is ruim een verdrievoudiging ten opzichte van vier jaar geleden. Er zijn 763 aanvragen en meldingen afgehandeld:

- 32% van de ingekomen aanvragen betreft aanduidingsborden – met name omleidings- en waarschuwborden;
- 30% van de ingekomen aanvragen betreft als hoofdactiviteit kabels en leidingen.

Reden stijging aantallen

De stijging van het aantal aanvragen en meldingen komt onder meer als gevolg van de energietransitie, door een betere bewustwording en doordat bepaalde activiteiten vergunningplichtig zijn geworden. Er is sprake van een structurele verhoging.

Overschreden behandeltermijn

Van 259 zaken die in 2025 zijn afgehandeld, is de wettelijk voorgeschreven behandeltermijn overschreden. Dat komt neer op ruim 29%, terwijl wij streven naar een maximum van 3%. Oorzaak was de enorme stijging van de werkvoorraad van de afgelopen jaren in combinatie met onderbezetting door personele wisselingen en de daarmee gepaard gaande inwerkperiodes. Inmiddels is de vaste bezetting structureel verhoogd maar het blijft zaak hier de vinger aan de pols te houden.

3. Projecten

In 2025 hebben wij met betrekking tot de VTH-taken die we binnen de provincie uitvoeren de volgende projecten uitgevoerd. De projecten die bij de omgevingsdiensten zijn uitgevoerd zijn beschreven in de bijgevoegde jaarverslagen van de omgevingsdiensten.

3.1. Data op orde

Onze VTH-informatie bestaat uit omvangrijke en versnipperde databestanden die verspreid zijn opgeslagen in verschillende systemen en archieven. Deze situatie belemmert een efficiënte ontsluiting, analyse en sturing op basis van data. In 2025 hebben wij het verbetertraject voortgezet, met specifieke focus op de dossiers *houtopstanden en ontgrondingen*. Dankzij de uitbreiding van de capaciteit binnen het team kunnen wij nu structureel werken aan het uniformeren, opschonen en centraal in kaart brengen van deze gegevens, zodat zij beter inzetbaar zijn voor toezicht, handhaving en beleidssturing.

3.2 Verbetering samenwerking handhaving in het buitengebied

In 2025 zij we in gesprek geweest met de verschillende boa-werkgevers om hun ondersteuningsbehoefte te inventariseren. Dit naar aanleiding van een tijdelijke financiering voor de groene boa. Vooral de kleinere werkgevers geven aan meer behoefte te hebben aan ondersteuning van de provincie bij allerlei processen, zoals het aanvragen van boa-aktes, privacywetgeving en de verwerking van bekeuringen.

3.3 Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)

Samenwerking en kennisuitwisseling tussen overheden en werkvelden is essentieel bij de aanpak van risicovolle (chemische) stoffen. In 2025 heeft de provincie het initiatief genomen om in Overijssel een netwerk tot stand te brengen met omgevingsdiensten, gemeenten en waterschappen. Binnen dit netwerk worden gezamenlijk op de regio toegesneden kennisprojecten uitgevoerd en handvatten opgesteld.

De aanpak wordt afgestemd op de nationale strategie voor ZZS en Potentieel Zeer Zorgwekkende Stoffen ((p)ZZS). De inzet is gericht op het verbeteren van inzicht in en de aanpak van ZZS bij provinciale bedrijven. Waar mogelijk wordt het gebruik van ZZS door bedrijven onder provinciaal bevoegd gezag vermeden of tot een minimum beperkt. Bij afvalbedrijven die onder provinciaal bevoegd gezag vallen, zijn de ZZS geïnventariseerd en worden de vermijdings- en reductieprogramma's beoordeeld. Deze activiteiten lopen door in 2026.

Meer details over de aanpak van ZZS zijn terug te vinden in het VTH-beleidsplan en de uitvoeringsprogramma's van de omgevingsdiensten Groene Metropool, IJsselland en Twente. In 2025 is een opleiding vergunningverlening ZZS georganiseerd, waaraan medewerkers hebben deelgenomen. Daarnaast is een Handelingskader ZZS binnen VTH opgesteld en gedeeld met het kennisnetwerk voor toepassing in de praktijk.

Binnen de Bestuurlijke Adviescommissie (BAC) van het Interprovinciaal Overleg (IPO) is een position paper PFAS vastgesteld. Hierin vragen de provincies aandacht voor de nog steeds groeiende PFAS-vervuiling en wordt handelingsperspectief geboden voor de aanpak van bestaande PFAS-verontreiniging.

3.4 Financiële zekerheidsstelling

In 2025 hebben wij uitvoering gegeven aan de financiële zekerheidsstelling (FiZe) voor majeure risico-bedrijven en afvalbedrijven, zoals vereist sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Het stellen van een financiële zekerheid is bedoeld om de overheid en de samenleving te beschermen tegen financiële milieuschade bij faillissement van bedrijven, bijvoorbeeld voor bodemvervuiling of het opruimen van afval.

Voor BRZO-bedrijven geldt een verplichte ("moet") regeling; voor afvalbedrijven is het een facultatieve ("kan") regeling. In 2025 is binnen de Bestuurlijke Adviescommissie (BAC) van het Interprovinciaal Overleg (IPO) besloten pilots op te zetten voor financiële zekerheidsstelling. Met deze pilots zijn kennis en ervaring opgedaan, met als doel dat de provincie in 2026 volledig voorbereid is om financiële zekerheidsstellingen integraal toe te passen bij nieuwe vergunningaanvragen en bestaande vergunningen waar nodig te actualiseren.

3.5 Circulaire economie

In de vergunningverlening en het toezicht nemen wij de circulaire economie mee als integraal onderdeel van het reguliere takenpakket. In samenwerking met gemeenten, omgevingsdiensten en Omgevingsdienst NL geven wij uitvoering aan de IPO Bouwstenenvisie Circulaire Economie en VTH. Hiermee investeren wij in kennis en processen om de circulaire economie vanuit onze organisatie zo goed mogelijk te ondersteunen.

Voor een volledig overzicht van onze aanpak verwijzen wij naar het VTH-beleidsplan en de uitvoeringsprogramma's van de omgevingsdiensten Groene Metropool, IJsselland en Twente. In 2025 is een workshop over circulaire tools georganiseerd om de kennis bij de omgevingsdiensten te vergroten. Daarnaast voeren de omgevingsdiensten in Gelderland en Overijssel een ketenonderzoek uit naar matrasafval; de resultaten worden in 2026 verwacht.

Binnen de Bestuurlijke Adviescommissie (BAC) van het Interprovinciaal Overleg (IPO) is ook een standpunt bepaald over PFAS, staalslakken, blad en maaisel, fermentatie en de Europese Circular Economy Act.

4. Kwaliteitsdoelen en -criteria

Om te evalueren of we aan kwaliteitsdoelen voldoen zijn indicatoren en streefwaarden benoemd. In bijlage 3 van dit jaarverslag hebben wij de uitkomsten over 2025 omtrent deze indicatoren en streefwaarden opgenomen.

Organisatie en uitvoering

Piketdienst voor de thuistaken

Sinds 2021 hebben wij een piketdienst opgericht voor alle thuistaken. We hebben enkele meldingen in de avonduren en in het weekend opgepakt. In 2025 hebben wij een evaluatie omtrent de werking en de noodzaak van deze piketdienst uitgevoerd. In 2026 wordt deze evaluatie met een eindverslag afgerond. Afhankelijk van de uitkomsten zullen er keuzes gemaakt worden ter aanscherping of verbetering van de werkzaamheden.

Overijssel loket

Bij dit loket kan men milieuklachten en calamiteiten op of aan de weg 24 uur per dag bij ons indienen. Voor minder spoedeisende klachten kan een melder ook gebruik maken van een meldformulier.

Voor de thuistaken hebben we de volgende meldingen ontvangen.

Soort melding	Aantal 2021	Aantal 2022	Aantal 2023	Aantal 2024	Aantal 2025
Omgevingswet natuur	350	336	342	340	357
Meldingen lichtbakken schadebestrijding*	287	307	281	177	720
Vliegmeldingen	142	101	89	118	104
Vuurwerk	3	3	0	0	1
Grondwaterbescherming	23	25	31	37	29
Zwemwater	134	165	126	116	138
Ontgrondingen	37	25	16	18	30

*dit betreffen geen meldingen in de zin van klachten. Deze meldingen worden ingediend als melding dat de activiteiten gaan starten.

De meldingen omtrent lichtbakken worden gedaan naar aanleiding van een vereiste die voortkomt uit vergunningvoorschriften. Het feit dat dit er in 2025 fors meer meldingen zijn gedaan heeft waarschijnlijk te maken met het feit dat we nu een e-formulier voor deze meldingen in het leven hebben geroepen. Het is niet zo dat de afgelopen jaren te weinig is gemeld maar dat de meldingen waarschijnlijk niet via de geëigende weg binnenkwamen en daarom niet in telling van de afgelopen jaren is meegenomen.

Kwaliteitscriteria

In de kwaliteitsverordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht is vastgelegd dat inzicht wordt gegeven in de actuele kwaliteitscriteria (momenteel 3.0) voor de uitvoering van de VTH-taken. Deze kwaliteitscriteria zijn verdeeld in deskundigheidsgebieden en zijn bedoeld om de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving te professionaliseren en te borgen. Zij bevatten onder meer criteria voor de kritieke massa van de organisatie, procescriteria voor de VTH-uitvoering en competentieprofielen voor medewerkers.

Een deel van deze deskundigheidsgebieden wordt uitgevoerd door gemeenten en omgevingsdiensten. Voor de deskundigheidsgebieden die door de provincie worden uitgevoerd, heeft in 2025 binnen de teams PDV en PDH een evaluatie plaatsgevonden om te beoordelen in hoeverre wordt voldaan aan de kwaliteitscriteria 3.0 voor VTH. De uitkomsten van deze evaluatie worden in 2026 uitgewerkt in eventuele verbetervoorstellen. Deze voorstellen zullen worden opgenomen in het VTH-jaarprogramma van 2027.

Bijlagen

Bijlage 1: Aantallen PDV

Product/Activiteiten	Planning	Realisatie
Zwemwater		
maatwerkvoorschriften	1	
Grondwaterbescherming		
Ontheffingen/ vergunning gwb	4	6
Adviezen	13	11
Beoordeling meldingen	18	36
Grondwateronttrekkingen		
Vergunningen winning drinkwater en industrie	11	3
Vergunningen KWO	5	7
Actualiseren KWO vergunningen	5	-
merbeoordelingen	5	-
Omgevingsvergunningen		
Besluit geluidproductie sportmotoren	-	-
Vuurwerk		
Ontbrandingstoestemmingen	50	30
Beoordelen meldingen vuurwerk	60	57
Ontgrondingen		
Vergunningen multifunctionele ontgrondingen (nieuw)	1	-
Vergunningen multifunctionele ontgrondingen (wijzigingen)	4	3
Vergunningen functionele ontgrondingen	15	10
Advisering MER bij ontgrondingen	3	1
merbeoordelingen	15	3
Beoordelen meldingen ontgrondingen	12	2
Mijnbouw		
Adviezen en coördinatie Mijnbouw EZ	10	5
Statenvragen en moties	8	-
Overige advisering (oa RB)	1	1
Luchtvaart		
Ontheffingen (TUG)	25	24
Luchthavenregeling	-	-
Actualisatie Luchthavenregelingen	4	-

Landgoederen (NSW)		
Adviezen rangschikking	25	157
Adviezen mutaties	60	3
Houtopstanden		
Meldingen velling regulier	200	208
Meldingen velling complex	25	11
Compensaties en ontheffingen regulier	25	29
Compensaties en ontheffingen complex	10	3
Flora en Fauna		
Vergunning Flora en Fauna	170	149
VVGB soortenbescherming	18	1
Adviesverzoeken, vooroverleg en advisering naar toezicht en handhaving	55	55
Beoordeling SMP's	5	4
Schadebestrijding		
Vergunning en schadebestrijding		
Natura 2000-activiteiten		
Vergunningen agrarisch	175	27
Vergunningen industrieel		
Vergunningen woningbouw	11	1
Vergunningen andere handelingen (= overige effecten)	20	6
Afhandelen PAS meldingen	100	-
Advies met instemming agrarisch	165	14
Advies met instemming industrieel	20	-
Advies met instemming overige activiteiten	5	5

Bijlage 2: Toezicht en handhaving

Toelichting bij onderstaande tabel

Toezichtsgebieden met een hoog risico worden vaker gecontroleerd dan de gebieden met een gemiddeld risico, die op hun buurt weer meer 'controletijd' krijgen dan de gebieden met een klein of zeer klein risico.

Dit is vastgelegd in ons ambitieniveau. Hierin is onderscheid gemaakt in voortdurende activiteiten en eenmalige activiteiten en is gekoppeld aan de risicoanalyse van ons beleidsplan. Het ambitieniveau is hieronder weergegeven:

Formule	RISICO	Voortdurende activiteiten	Eenmalige activiteiten
1	Zeer hoog risico	1x per jaar	100%
2	Hoog risico	1x per 2 jaar	50%
3	Gemiddeld risico	1x 5 jaar	30%
4	Laag risico	1x 8 jaar	20%
5	Zeer laag risico	1x 10 jaar	10%

Het ambitieniveau is als formule herkenbaar in de derde kolom van onderstaande tabel. Als sprake is van een hoog risico en dus de ambitie is een controle van eens per twee jaar, is de formule twee: het aantal inrichtingen of activiteiten wordt door twee gedeeld en dat is het aantal dat dat jaar bezocht moest worden.

Urenplanning team PDH	Aantal objecten	Formule	Aantal gepland	Aantal Uitgevoerd
Directe uren toezicht en handhaving				
Wnb houtopstanden				
Toezicht meldingen 2025		3	50	55
Toezicht herplantplicht 2025		3	225	225
Illegaliteiten en teniet gedaan 2025			70	92
Cross Compliance controles			69	69
Achterstanden inventariseren en wegwerken				229
Wnb soortenbescherming				
Toezicht ontheffingen ruimtelijke activiteiten 2023	165	3	55	63
Illegaliteiten soortenbescherming 2023				105
Toezicht na-isolatie				196
Wnb schadebestrijding				
Wnb Veldcontroles ontheffingen schadebestrijding en Wnb opdrachten 2023 (incl. rapportage aan FBE)		3	50	20
Toezicht en toetsing op het reewildwerkplan/ rapportage 2023	38		38	38
Toezicht op de bestrijding van invasieve exoten 2023			8	8
Wnb gebiedsbescherming				
Toezichtplan Natura-2000 gebiedsbescherming 2021-2023 (wel en niet agrarisch)	24	1	24	24
Toezicht Nbw-vergunning agrarisch 2021-2023 (met en zonder luchtwasser, PAS , melding)	3300	5	240	152
Toezicht Wnb-vergunning Industrie 2023 (combineren met Wabo als provincie BG)	28	2	14	6
Toezicht Wnb-vergunning Overige activiteiten 2023 (ruimtelijke ingrepen, evenementen en hydrologische ingreep)	30	2	15	16
Verzoeken om handhaving en signalen van illegaliteiten 2023		1		28

WHVBZ				
Whvbz controle Zwembaden (Abm)	214	2	215	215
Nieuwe zwembaden of grote verbouwingen		1	6	2
Whvbz controle zwemplassen (Cd)	47	1	47	47
Nieuwe of illegale plassen			4	2
Waterkwaliteit baden	214	1	215	215
Grondwateronttrekkingen				
KWO systemen	120	5	24	15
Illegale KWO's				1
Nieuwe KWO's	4	1	4	5
KWO evaluatierapporten	9	1	15	12
Vergunning onttrekking industrie en drinkwater	20	5	10	5
Grondwaterbescherming				
Ontheffingen en meldingen	22	5	10	10
Controle meldingen mechanische ingrepen boringen			10	12
Illegale activiteiten		1		1
Illegale activiteiten complex				1
Algemene scan grondwaterbeschermingsgebieden			22	22
Wet Luchtvaart				
Luchtvaartregeling	4	5	1	10
Vergunning vliegveld Twente (inclusief behandeling klachten (geluid en natuur)	1	1	1	1
TUG/klachten	35	5	12	44
Vuurwerkevenementen				
	120	3	30	28
Ontgrondingen				
Functionele ontgrondingen	28	5	6	3
Inrichtingen diepte winning	16	2	8	13
Complexe dossiers			2	2
Illegale activiteiten	13	2	13	20

Bijlage 3: Overzicht kwaliteitsdoelen

In het jaarprogramma 2025 zijn de volgende kwaliteitsdoelen aangewezen om te evalueren:

- actuele vergunningen;
- afhandelingstermijnen van procedures en klachten;
- naleefgedrag.

Hieronder zijn deze kwaliteitsdoelen opgenomen met de uitkomsten daarbij over 2025.

Algemeen doel	Beleidsdoelen	Indicatoren	Voorbeeld Streefwaarde	Beantwoording
Uitvoeringskwaliteit	We beschikken over een actueel inrichtingenbestand (Wabo)	% vergunnings- en melding plichtige inrichtingen die beschikken over een vergunning, dan wel melding (Type B en C inrichtingen)	98%	We hebben een actueel inrichtingenbestand. Al onze bestaande inrichtingen (SEVESO) beschikken over een vergunning.
	Verleende vergunningen zijn actueel (Wabo)	% vergunningen die jaarlijks wordt geactualiseerd	20% van vergunning- plichtige bedrijvenbestand wordt jaarlijks getoetst op actualiteit (=5-jaarlijkse actualisatie) 100% van RIE-4 en BRZO bedrijven-bestand wordt jaarlijks geactualiseerd (=jaarlijkse actualisatie)	Een toetst op actualiteit wordt standaard gedaan bij elke vergunningaanvraag. Daarmee is in 2025 voldaan aan deze streefwaarde.
	Klachten worden geregistreerd en geanalyseerd (trendanalyse)	Aantal klachten Uitgevoerde klachtenanalyse	Jaarlijkse klachtenanalyse	Zie hoofdstuk 4 van dit jaarverslag voor de aantallen meldingen en de toelichting daarop.

Algemeen doel	Beleidsdoelen	Indicatoren	Voorbeeld Streefwaarde	Beantwoording
	Er is een hoog naleefgedrag (spontaan naleefgedrag)	In max. % van de 1e controles is sprake van zware overtredingen van de wetgeving (als bedoeld in de LHS A4, B3, B4, C2, C3, C4, D1, D2, D3, D4)	5%	2%*. In 2% van de uitgevoerde geplande controles van de thuishaken is een dusdanig zware overtreding vastgesteld waarbij gelijk bestuurs- of strafrechtelijk is opgetreden.
		In max. % van de 1e controles is sprake van overtreding van wetgeving (als bedoeld in de LHS A1, A2, A3, B1, B2, C1)	40%	30%*. In 30% van de uitgevoerde geplande controles van de thuishaken is een overtreding vastgesteld. In de meeste gevallen betreft dit geen zware overtreding en wordt dan opgetreden met een waarschuwing.
	Opvolging van 1e controle is hoog	% hercontroles waarbij een eerder geconstateerde overtreding weer wordt geconstateerd	<5%	17%. De meeste overtredingen die we tijdens de (eerste) geplande controle tegenkomen zijn vaak lichte overtredingen. Deze lichte overtredingen doen we in eerste instantie af met een afsprakenformulier. Tijdens de hercontroles op deze overtredingen zien we vaak dat er wel inspanningen zijn verricht om de overtreding ongedaan te maken, maar dat er nog een (kleine) vervolgactie nodig is. In de meeste gevallen wordt voor die vervolgactie dan weer een afsprakenformulier achtergelaten. Kortom, het percentage waarbij we tijdens de hercontrole zien dat er niets met de overtreding gedaan is ligt veel lager dan de gemeten 17%. Uit de cijfers blijkt dan ook dat slechts in een paar gevallen van de hercontroles dusdanige zware overtreding aan de orde zijn dat we bestuurs- of strafrechtelijk optreden.
	Energiezuinigheid/ energiebesparing wordt meegenomen in VTH proces	% vergunningen/meldingen waarbij aspect energiezuinigheid/besparing wordt meegenomen	80%	Zie de jaarverslagen van de Omgevingsdiensten in de bijlage.

Algemeen doel	Beleidsdoelen	Indicatoren	Voorbeeld Streefwaarde	Beantwoording
Dienstverlening (gedrag)	De organisatie is goed bereikbaar	<ul style="list-style-type: none"> • 24 uren bereikbaarheid ingesteld: • Milieumeldpunt (MMP) • Digitale informatie-verstrekking via website 	100%	<ul style="list-style-type: none"> • 100% • Overijselloket was in 2025 100% operationeel • De website is bijgewerkt en actueel. Alle meldingen kunnen middels een e-formulier worden ingediend die binnenkomt in ons nieuwe zaaksysteem.
	Formeel verzoek (op brief of mail)	Aantal dagen na ontvangst verzenden van inhoudelijke reactie van OD naar gemeente / provincie (voor zover van toepassing)	20 werkdagen	Bij de handhavingsprocedures worden getracht de besluiten binnen de wettelijke termijn te nemen. In het stikstofdossier lukt dit vanwege de complexiteit en de vereiste zorgvuldigheid niet. In die gevallen wordt de termijn volgens de wettelijke mogelijkheden verlengd.
Dienstverlening (proces)	<ul style="list-style-type: none"> • Beschikkingen en meldingen worden tijdig afgehandeld 	<ul style="list-style-type: none"> • % buiten de termijn verleende meldingen en beschikkingen 	0%	<p>Thuis taken:</p> <p>Voor natura 2000 activiteiten hebben wij veel aanvragen niet binnen de termijn afgehandeld. Dit komt door de vele opschortingen die dit dossier kent. Initiatiefnemers worden hier wel over op de hoogte gebracht. In procedures waar het wel mogelijk was om ze op tijd af te handelen hebben wij dat ook gedaan. Wij schorten procedures ook actief op.</p> <p>Voor Flora en Fauna hebben wij ongeveer 70% van de aanvragen binnen de termijn afgehandeld. De andere aanvragen zijn buiten de termijn afgehandeld omdat er een toename was in aanvragen. Dit was met name te wijten aan de meerdere pieken in het jaar waar veel aanvragen tegelijkertijd worden ingediend. Wij hebben initiatiefnemers bij het indienen van een aanvraag hier wel meteen van op de hoogte gebracht zodat zij hier rekening mee konden houden.</p> <p>Voor houtopstanden hebben wij alle procedures binnen de termijnen afgehandeld.</p>

Algemeen doel	Beleidsdoelen	Indicatoren	Voorbeeld Streefwaarde	Beantwoording
	Klanten hebben inzicht in VV of HH proces	% brieven inzake procedures waarin proces en voortgang zijn opgenomen	100%	VV: brieven voldoen hieraan HH: bij handhavingsverzoeken worden de verzoekers bij elke stap telefonisch of per mail geïnformeerd.
		Aantal dagen na indiening in contact treden over de behandeling	3 werkdagen	Het streven is om de klacht nog dezelfde dag in behandeling te nemen en contact op te nemen. Als dit niet lukt dan wordt de er de volgende dag contact met de melder opgenomen.